

 คนยืนหยด
 ศตวรรษ
 เสมอ พริ้งพวงแก้ว

(๘)

Integrity

นอกจากความรู้ ความสามารถ และความมุ่งมั่นทุ่มเท
ในการทำงานอย่างเต็มที่ สิ่งที่โดดเด่นที่สุดประการหนึ่งของ
ศาสตราจารย์นายแพทย์เสมอ พริ้งพวงแก้ว ก็คือ ความเป็นผู้
มีสิ่งที่ฝรั่งเรียกว่า **Integrity**

คำคำนี้ยังไม่มีคำแปลที่เป็นทางการในภาษาไทย
เพราะไม่มีคำในภาษาไทยคำใดที่ให้ความหมายครอบคลุม
ความหมายของคำคำนี้ ซึ่งได้มีการสอบถามราชบัณฑิตยสถาน

๑ ดนงนันทน์ ๑ ศตวรรษ เล่ม พริ้งพวงแก้ว

แล้ว ยังไม่มีคำแปลที่เป็นศัพท์บัญญัติอย่างเป็นทางการ
พจนานุกรม อังกฤษ-ไทย แปลคำคำนี้ต่างๆ กัน เช่น คุณธรรม
ความซื่อสัตย์ สุจริต บารุณภาพ เป็นต้น

แต่ผู้ที่อธิบายความหมายของคำคำนี้ไว้อย่างน่าสนใจ
คือ สตีเฟน เอ็ม. อาร์. โคเวย์ (Stephen M.R. Covey)
ในหนังสือ “พลาณภาพแห่งความไว้วางใจ” (The Speed of
Trust) สรุปว่า Integrity มี ๔ องค์ประกอบ คือ

๑) ความซื่อสัตย์สุจริต และความมีเกียรติยศ
(Honesty and Dignity)

สตีเฟน โคเวย์ ได้ยกตัวอย่างกรณีของแอนดี ร็อดดิก
นักเทนนิสชาวอเมริกัน เมื่อครั้งลงแข่งขันอิตาเลียนมาสเตอร์
รอบที่สามที่กรุงโรมเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๘ คู่แข่งคือเฟอร์นันโด
เวอร์ดาสโก จากสเปน

ตอนแมตช์พอยนต์ของร็อดดิก เมื่อเวอร์ดาสโกเลิฟ

๑ คนจีนนัด ๑ ตถาวรรณ เสนอ พังพวงแก้ว

ลูกที่สอง กรรมการชาน “ออก” ซึ่งแปลว่า รีดติกเป็นผู้ชนะ การแข่งขันครั้งนั้นและได้แชมป์ ผู้คนรอบสนามส่งเสียงเชียร์ รีดติกกันยกใหญ่ ฝ่ายเวอร์ดาสโกเดินตรงมาที่เน็ต เพื่อจับมือแสดงความยินดีกับรีดติก แต่รีดติกกลับไม่ยอมรับ คະแนนนั้น เพราะเขาเห็นว่าลูกไม่ออก แต่ตกลงบนเส้น

กรรมการประหลาดใจและยอมรับคำทักท้วงของรีดติก คະแนนนั้นจึงกลับเป็นของเวอร์ดาสโก ซึ่งมีผลต่อการแพ้ชนะ เพราะแทนที่รีดติกจะชนะในแมตช์นั้นจากลูกนั้น การแข่งขันต่อมา ปรากฏว่าผลลงเอยด้วยความพ่ายแพ้ของรีดติก

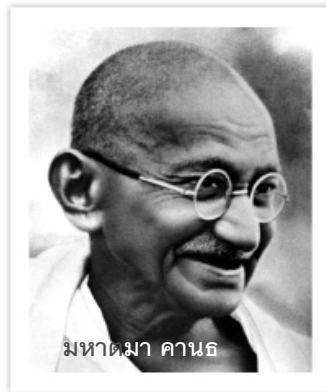
รีดติกแพ้เกมนั้น แต่ผู้คนในวงการชื่นชมใน Integrity ของรีดติกอย่างยิ่ง

๒) ความกลมกลืนเป็นเนื้อเดียว (Congruence) คือ คิดและเชื่ออย่างไร พูดอย่างนั้น และทำอย่างนั้น

สตีเฟน โควีย์ ยกตัวอย่างกรณี **ท่านมหาตมา คานธี**

๑ คนจีนงัด ๑ ศตวรรษ เล่ม พังพองแก้ว

(Mahatama Gandhi) ไปกล่าวคำปราศรัยที่สภาผู้แทนราษฎรของอังกฤษ คานธีกล่าวปราศรัยนานถึงสองชั่วโมงโดยไม่มีร่างคำปราศรัยอยู่ในมือ เปลี่ยนให้ผู้ฟังที่โดยสถานะเป็นศัตรูและเกลียดชังคานธีลุกขึ้นปรบมือให้เกียรติ (Ovation)

อย่างยาวนาน หลังการปราศรัย นักข่าวถามมหาเทพ เทคัย เลขานุการของคานธีว่า คานธีพูดสะกดคนฟังอย่างยาวนานโดยไม่มีโน้ตใดๆ ได้อย่างไร มหาเทพตอบว่า

“สิ่งที่คานธีคิด สิ่งที่คานธีรู้สึก และทุกการกระทำล้วนเป็นเรื่องเดียวกัน ท่านไม่ต้องมีโน้ตเตือนความจำใดๆ...”

คานธีไม่เพียงกลมกลืนเป็นเนื้อเดียวกันกับตนเองเท่านั้น แต่ยังกลมกลืนเป็นเนื้อเดียวกันกับหลักการประจำใจ ท่านไม่

๑ ดนงเงินงัด ๑ ตถาวรรณ เล่ม พริ้งพวงแก้ว

เพียงมีราก แต่มีรากแก้วที่ยังลึกลงไปในพื้นที่ฐานทั้งปวง
ที่กำหนดชีวิตของท่าน

๓) ความอ่อนน้อมถ่อมตน (Humility) ซึ่งคงไม่ต้อง
มีคำอธิบาย

๔) ความกล้าหาญ (Courage) คือกล้าที่จะทำในสิ่ง
ถูกต้องดีงาม แม้จะเป็นเรื่องยากที่จะทำ

ท่านศาสตราจารย์นายแพทย์เสม พริ้งพวงแก้ว
มีคุณสมบัติของ Integrity ครบถ้วน ทั้งในเรื่องใหญ่และ
เรื่องนี้อาจดูเป็นเรื่องเล็ก

๑ ดนงนันท ๑ ศตวรรษ เล่ม พริ้งพวงแก้ว

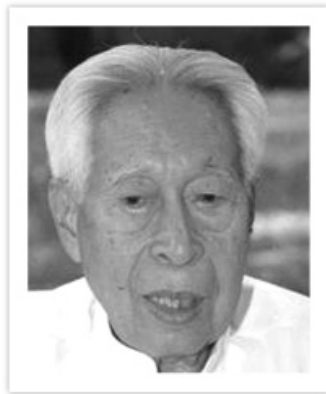

๗๘

คราวหนึ่ง เกิดเหตุทุจริตขึ้นในแพทยสมาคมแห่งประเทศไทยฯ ในฐานะสมาชิกอาวุโส ศาสตราจารย์นายแพทย์เสม ลูกขึ้นพุดถึงเรื่องดังกล่าวในการประชุมใหญ่สามัญประจำปีของสมาคม ด้วยท่าทีที่จริงจังแต่สุภาพ ซึ่งในที่สุดกรรมการที่เบียดบังเอาเงินของสมาคมไปต้องเอาเงินมาคืนจนเป็นที่เรียบร้อย

อีกคราวหนึ่ง มีอาจารย์ผู้หนึ่งขอกู้เงินมูลนิธิแห่งหนึ่งไปทำกิจกรรม โดยมีศาสตราจารย์นายแพทย์เสมเป็นผู้ค้าประกันให้ เมื่อถึงกำหนดอาจารย์ผู้นั้นไม่นำเงินมาใช้คืน ศาสตราจารย์นายแพทย์เสมจึงนำเงินส่วนตัวมาคืนเอง โดยเป็นเงินที่ “แคะกระปุก” มาเป็นส่วนใหญ่ เพราะเป็นเงินเหรียญจำนวนมากมาย ในที่สุดอาจารย์ผู้นั้นเกิดความละอายแก่ใจ นำเงินมาใช้คืน มูลนิธิจึงนำเงินไปคืนท่าน แต่ท่านไม่รับคืน เพราะต้องการแสดงความรับผิดชอบอย่างเต็มที่

๑ ดนเนินงัด ๑ ตถาวรรณ เสม พริงพงแก้ว

ศาสตราจารย์นายแพทย์เสม พริ้งพวงแก้ว
จึงเป็นปฐุนีบุคคลที่หาได้ยาก
และคนส่วนใหญ่คงจะไม่เดินตาม
แต่เชื่อว่า
ท่านจะเป็นแรงบันดาลใจของคนจำนวนหนึ่ง
ซึ่งจะเติบโตต่อไปเป็นบุคคลผู้มีคุณค่า
และคุณประโยชน์ต่อสังคมไทยอย่างแน่นอน 🦋

๑ ดนจิณนัจด์ ๑ ๑๓๖๕๕๕๕ เสม พริ้งพวงแก้ว

๘๑

(๙)

คำสอนของพ่อ

คุณชัชวาลย์ พรึ่่งพวงแก้ว สถาปนิกผู้ออกแบบศูนย์
ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ บุตรชายคนที่สองของท่านได้สรุป
คำสอนของท่านไว้ว่า

“ตั้งแต่ผมเกิดมาจนปัจจุบันนี้
เป็นเวลา ๗๒ ปี ผมได้รับฟัง
เจตนารมณ์ของคุณพ่อเสมอที่ได้ให้ไว้
กับกัลยาณมิตรและลูกๆ ทั้งหลาย
ของท่านได้นำไปสานต่อ เท่าที่ผม
พอจะจดจำได้มีดังนี้...”

๑ ตันจิ้นนังจัต ๑ ๗๓๖๖๖๖ เล่ม พรึ่่งพวงแก้ว

๑.

เมื่อเรียนจบแล้ว
การจะเลือกไม่ทำงานก็มีใครหรือที่ไหน
“ควรออกไม่ทำงาน
ในที่ที่ตนเองต้องการมาก่อน
ประโยชน์สู่ส่วนรวม
ต้องมาก่อนประโยชน์ของตนเอง
แล้วความเจริญก้าวหน้าก็จะตามมาเอง”

๑ ดนเนินขัต ๑ ๑๓๖๖๖๖ เล่ม พังพองแก้ว

๒.

คนแรกที่จะเน้นความบริสุทธิ์ใจ
ความซื่อสัตย์ใน “ความซื่อสัตย์สุจริต”
นั่นก็คือ “ตัวของเราเอง...
เราจะต้องเน้นก่อนที่คนอื่น
จะมาพมเน้นต่อไม่”

๑ ต้นจันทน์ ๑ ตศวรรษ เล่ม พังพองแก้ว

๓.

ความทุกข์จากคำมาก
คือยาพิษกำลังของชีวิตเรา
“ยิ่งคำมากทำไร
ความสำเร็จก็จะยิ่งในฝัน
ไม่ตามขนาดของความล้นมากนัก”

๑ ต้นเงินขี้ด ๑ ตถาวรรณ เล่ม พังพองแก้ว

๗๒

๕.

หน้าที่ของพ่อแม่ที่ดีนั้น ก็คือ
“ทำอย่างไร
ที่จะให้ลูกของเราที่เกิดมาแล้ว
จะต้องดีกว่าเราในเชิงได้”

๑ ต้นจันทน์ขี้ด ๑ ตศวรรษ เสริม พริกทองแก้ว

๕.

การทำงานเป็นทีม
หรือการอยู่รวมกัน
ในสังคมที่มันนุ่มๆกันนั้น
มีโอกาสโดยตรงที่อาจจะมี
“การสร้างกรรมทำกันต่อกัน”
ทางออกที่ดีที่สุดก็คือ
“การเสาะหาसानะ
แล้วก็...ในอนิสกรรมต่อกัน”

๑ ดนจีนนซ์ด ๑ ตาวรรม เลิม พริงพวงแก้ว

๖.

พวกเรา
ไม่ว่าจะอายุเท่าไรก็ตาม
จะต้องมีการ “เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ
ในกาลภาวนานี้
และกาลในอดีตไม่พร้อมๆ กัน”

๑ ต้นจันทน์ขี้ด ๑ ๗๓๖๖๖๖ เสริม พริ้งพวงแก้ว

๘๘

๗.

ขอให้ "กล้า"
ทำในสิ่งที่ "ถูกต้อง"

๑ ดนจิณนัชต์ ๑ ศตวรรษ เล่ม ฟังเพลงแก้ว

ผมดีใจและประทับใจที่เห็นคนไทย
มีจรรยาบรรณที่ดี มีคุณธรรม
เพื่อจรรยาบรรณที่ดี มีคุณธรรม
มีน้ำใจช่วยเหลือกัน และมีความซื่อสัตย์

ดร. พิทักษ์ เกษกุล

၆၀

๑๒

๑ คนจีนนัด ๑ ตวรรษ เล่ม พังพองแก้ว

๔๓

คำสั่งเสีย

บั้นปลายชีวิต ท่านอาจารย์เสมได้สั่งลูกหลานไว้ว่า

๑. ให้จัดงานศพของท่านอย่างเรียบง่ายที่สุด

๒. อย่ารบกวนเบื้องพระยุคลบาท

เนื่องจากพระองค์ก็ทรงพระประชวรอยู่

๓. หากลูกหลานจะเป็นข้าราชการหรือนักการเมือง
ให้มารับใช้แผ่นดิน ไม่ใช่มาเป็นใหญ่ในแผ่นดิน

เช้ามีดวันศุกร์ที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๔

ท่านอาจารย์เสมได้ละสังขารไปโดยสงบ

ขอให้ท่านประสบแต่สุคติในสัมปรายภพเทอญ

ประวัติศาสตราจารย์นายแพทย์เสมพริ้งพวงแก้ว ชีวิตในวัยเยาว์และการศึกษา

ศาสตราจารย์เสม พริ้งพวงแก้ว เป็นชาวกรุงเทพฯ โดยกำเนิด เกิดที่บ้านเลขที่ ๒๒๔๕ ถนนรองเมืองซอย ๔ (ปัจจุบันเรียกซอย ๑) อำเภอปทุมวัน จังหวัดพระนคร ในชั้นประถมศึกษาเรียนที่โรงเรียนวัดบรมนิวาสใกล้บ้านเป็นเวลา ๔ ปี และเข้าเรียนต่อระดับมัธยมที่โรงเรียนเทพศิรินทร์อีก ๘ ปี จนจบชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ ๘ ในระหว่างเรียนได้รับทุนการเรียนประเภทหมั่นเรียนมาโดยตลอด

เมื่อจบชั้นมัธยมปีที่ ๘ แล้ว โดยความช่วยเหลือของมูลนิธิร็อกกี้เฟลเลอร์ ได้เข้าศึกษาในคณะแพทยศาสตร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ปัจจุบันคือคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล) เป็นเวลา ๖ ปี ได้รับปริญญาแพทยศาสตรบัณฑิต เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๘ หลังจบการศึกษาแพทยปริญญาแล้ว ได้มีโอกาสไปศึกษาต่อในประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษและประเทศเยอรมนี นอกจากนี้ยังได้ไปร่วมประชุมและดูงานในประเทศต่างๆ ทั้งในสหรัฐฯ บราซิล สวิตเซอร์แลนด์ รัสเซีย ญี่ปุ่น อินโดนีเซีย ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ รวมทั้งสาธารณรัฐประชาชนจีน

นอกจากด้านการแพทย์แล้ว ยังได้ศึกษาด้านทันตกรรมเพิ่มเติมจาก ศาสตราจารย์สี สิริสิงห์ ด้วย

๑ คนจีนเจ็ด ๑ ตาวรรณ เสม พริ้งพวงแก้ว

การทำงานในระยะแรกแห่งชีวิต

หลังจบการศึกษาด้านการแพทย์ ในปี พ.ศ. ๒๔๗๘ ได้ออกไปปฏิบัติงานในต่างจังหวัดทันที โดยไปจัดตั้งโรงพยาบาลเอกเทศขึ้นที่อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อต่อสู้กับการระบาดของอหิวาตกโรคจนโรคสงบลง ในปีต่อมาได้ย้ายไปดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงพยาบาลเทศบาลนครสวรรค์ เป็นเวลา ๒ ปี และที่นี้เองที่ศาสตราจารย์นายแพทย์ เสม พริ้งพวงแก้ว ได้เริ่มงานศัลยกรรมและงานทันตกรรมเป็นครั้งแรกในชนบท

ชีวิตการทำงานในเชียงราย

อาจกล่าวได้ว่า ช่วงชีวิตที่สมบุกสมบันและลำบากที่สุดในการทำงานของท่านคือที่จังหวัดเชียงราย เมื่อย้ายมาประจำที่จังหวัดเชียงราย เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๐ ก็ต้องมารณรงค์ร่วมกับข้าหลวงประจำจังหวัดคือ พระพนมนครานุรักษ์และกรรมการจังหวัด รวมทั้งกรรมการจังหวัดคือ บ. บุญค้ำ ร่วมกับพ่อค้าประชาชนร่วมกันบริจาคเงินสร้างโรงพยาบาลประจำจังหวัดจนเป็นผลสำเร็จ แม้จะใช้เวลามากกว่า ๑๐ ปี โรงพยาบาลประจำจังหวัดเชียงรายจึงได้รับการตั้งชื่อว่า **“โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์”** ซึ่งสร้างโดยเงินบริจาคของประชาชนร้อยเปอร์เซ็นต์

๑ ตนก้นนงัด ๑ ตถวรม เลม พริ้งพวงแก้ว

เชียงรายเมื่อ ๗๐ ปีก่อนนั้นขาดแคลนนายแพทย์มาก บ้านเมือง และโครงสร้างพื้นฐานก็ยังไม่พร้อม ข้าราชการ โดยเฉพาะคณะกรรมการจังหวัดในสมัยนั้นจึงต้องร่วมมือกันทำงานอย่างไม่เห็นแก่เหน็ดเหนื่อย โดยเฉพาะในช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพาระหว่าง พ.ศ. ๒๔๘๔ - ๒๔๘๘ ท่านต้องทำงานอย่างหนักเป็นพิเศษเนื่องจากเป็น นายแพทย์ที่ทุกคนต้องพึ่งพา แม้กระนั้น ท่านก็ยังสามารถวางรากฐาน ด้านการแพทย์และสาธารณสุขไว้มากพอสรุปได้ดังนี้

- ทำหน้าที่เป็นแพทย์ผู้ปกครองโรงพยาบาลและผู้อำนวยการคนแรกของโรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์
- ร่วมมือกับสาธารณสุขจังหวัด สร้างนิคมโรคเรื้อนแม่ลาว ตำบลธารทอง อำเภอพาน บนที่ดิน ๑,๐๐๐ ไร่
- เริ่มการรักษาโรคทางคัลยกรรมชนบทกับโรคผิวหนังในทางเดินปัสสาวะ โรคคอกพอกในประชาชน ซึ่งเป็นกันถึง ๕๐% ของจำนวนประชากร
- เริ่มการป้องกันโรคคอกพอกในจังหวัดเชียงรายโดยการให้ไอโอดีน ในหญิงตั้งครรภ์และในเด็ก ทำการสำรวจไอโอดีนในน้ำ ผัก และอาหาร และสร้างอาสาสมัครสาธารณสุขในหมู่บ้านเพื่อการให้ไอโอดีน
- สร้างเจ้าหน้าที่เสนารักษ์จากกองทัพให้เป็นผู้ช่วยในการผสมยาต่างๆ เพราะไม่มีเภสัชกร รวมทั้งสร้างให้เป็นเจ้าหน้าที่ช่วยในห้องผ่าตัด และในการเป็นผู้ให้ยาระงับความรู้สึกด้วยการดมทางจมูก

๑ ดนงเงินงัด ๑ ตถาวรรณ เภสัช พรังพวงแก้ว

๙๗

- จัดสร้างตึกสูติกรรม นรีเวชกรรม ให้แม่มาคลอดบุตรภายในโรงพยาบาลเพื่อความปลอดภัย
- สร้างตึกพนมนครานุรักษ์สำหรับเป็นอาคารสงฆ์อาพาธแยกจากประชาชนทั่วไป
- เริ่มการให้บริการทางทันตกรรมในชนบทแก่นักเรียนและประชาชนทั่วไป
- ชักชวนคหบดีในตลาดบริจาคเงินสร้างตึกผ่าตัดโดยเฉพาะรวมทั้งบริษัทยาสูบอังกฤษ - อเมริกัน ที่ให้ทุนสร้างอาคารผู้ป่วยพิเศษและผู้ป่วยทั่วไป
- สร้างอาคารสำหรับรังสีวิทยาด้วยเงินทุนของโรงพยาบาลและได้ขอให้เทศบาลเมืองเชียงรายสนับสนุนสร้างอาคารครัว โรงซักฟอก และสถานที่เก็บศพ
- เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๓ ได้จัดตั้งธนาคารเลือดขึ้นในต่างจังหวัดเป็นแห่งแรกของประเทศไทย ที่จังหวัดเชียงราย
- จัดทำสถานีอนามัยที่มีบุคลากรที่ได้รับการฝึกอบรมแล้วไปทำหน้าที่ให้บริการสาธารณสุขขั้นมูลฐานเป็นครั้งแรกที่กิ่งอำเภอแม่สาย อำเภอเทิง อำเภอเชียงของ และอำเภอพะเยา
- จัดให้เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลออกเยี่ยมประชาชนในวันอาทิตย์ และวันหยุดราชการ

๑ ดนงเงินงัด ๑ ตถาวรรม เลิม พังพวงแก้ว

กิจกรรมทางการแพทย์ในระหว่างสงคราม

นอกจากการปฏิบัติราชการยามปกติแล้ว ในช่วงสงครามอินโดจีน ท่านได้ร่วมปฏิบัติการพอสมควรได้ดังนี้

- สงครามเรียกร่องดินแดนคืน พ.ศ. ๒๔๘๓ มีการทดลองใช้น้ำมะพร้าวอ่อนช่วยชีวิตผู้ขาดน้ำในป่าลี้ระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒
- การศึกษาด้านกาสามปีก (Vitex Peduncularis) ในการรักษาโรคไข้จับสั่นในทหารและพลเรือน
- การศึกษาด้านโมกหลวงในการรักษา Amaebic Dysentery ด้วย Holarrena Antidysenterica ในทหารและพลเรือน
- การเตรียมควินินไฮโดรคลอไรด์รักษาไข้จับสั่นขึ้นสมอง
- การเตรียม morphine ใช้ในโรงพยาบาล

ช่วงกลางแห่งชีวิต - การย้ายเข้ากรุงเทพฯ

ศาสตราจารย์นายแพทย์เสม พริ้งพวงแก้ว เป็นที่รู้จักและเป็นที่เคารพนับถือของชาวเชียงรายอย่างหาที่เปรียบได้ยาก ความมุ่งมั่นและความคิดริเริ่มต่างๆ ทำให้เชียงรายมีความเจริญด้านการแพทย์มากขึ้น จึงนับเป็นข้าราชการที่มีความสามารถสูงผู้หนึ่ง ดังนั้น ในปี พ.ศ. ๒๔๙๔ กระทรวงสาธารณสุขโดยกรมการแพทย์ออกคำสั่งย้ายท่านจากโรงพยาบาล

๑ คนจีนนัด ๑ ตาวรรณ เสม พริ้งพวงแก้ว

๑๙๑

เชียงรายประชาชนเคราะห์มาเป็นผู้อำนวยการโรงพยาบาลหญิง ด้านหน้า
อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ พญาไท (ปัจจุบัน คือโรงพยาบาลราชวิถี) และได้
ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ เป็นลำดับดังนี้

- เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนพยาบาลผดุงครรภ์ กรมการแพทย์
- เป็นผู้แทนรัฐบาลไทยร่วมมือกับรัฐบาลสหรัฐอเมริกาให้การ
ช่วยเหลือทางการแพทย์และการสาธารณสุขทั่วประเทศรวมทั้งมหาวิทยาลัย
แพทย์
- ติดต่อรัฐบาลสหรัฐอเมริกาขอผู้เชี่ยวชาญทางโลหิตวิทยาศึกษา
โรค Thalassemia ในประเทศไทย
- ร่วมสร้างผลงานจนได้เป็นศาสตราจารย์ไทยที่เป็นผู้อำนวยการ
ในโรคนี้จนปัจจุบันรู้จักกันทั่วโลก
- จัดคณะแพทย์และพยาบาลมาช่วยพัฒนาการปฏิบัติการทางด้าน
ศัลยกรรมที่โรงเรียนแพทย์
- ร่วมมือกับศาสตราจารย์เบน ไอชแมนส์ แต่งตำราศัลยศาสตร์ทั่วไป
ด้วยเงินทุน M.S.A.
- พ.ศ. ๒๔๙๔ เริ่มจัดตั้งธนาคารเลือดแห่งแรกในพระนครโดยได้
รับการสนับสนุนจากองค์การ M.S.A. สหรัฐอเมริกา ทำให้ประเทศไทย
มีเลือดให้ผู้ป่วยเป็นชนิดเลือดสดและน้ำเหลืองแห้งทั้งแข็งและเป็นผง
ส่งให้โรงพยาบาลทั้งในพระนครและต่างจังหวัด ได้เปิดการอบรมให้

๑ ดนงเงินงัด ๑ ตถาวรณ เภม พริงพงงแก้ว

๑๐๐

เจ้าหน้าที่พยาบาลเป็นผู้ชำนาญในการถ่ายเลือด โดยศึกษา ๑ ปี ในตำแหน่งชั้นตรี พร้อมกับผลิตตำราเพื่อตั้งและบริหารธนาคารเลือดในโรงพยาบาลต่างๆ ในพระนครและชนบท

- จัดตั้งโรงเรียนพยาบาลวิสัญญีทางการให้ยาระงับความรู้สึกทั่วประเทศไทย เริ่มตั้งแต่ปี ๒๔๙๔ ศึกษาเป็นเวลา ๑ ปี ได้ตำแหน่งชั้นตรี

- สร้างตำราวิสัญญีพยาบาลเป็นคู่มือในการศึกษาจนถึงปัจจุบันเป็นรุ่นที่ ๔๔ มีผู้สำเร็จการศึกษาจำนวนพันกว่ารายทำงานในโรงพยาบาลต่างๆ ในปัจจุบัน กิจกรรมการสอนการอบรมทางประสบการณ์ได้เพิ่มความเข้มข้นขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๙๙ เป็นต้นมา

- พ.ศ. ๒๔๙๔-๒๕๔๓ ก่อตั้งโรงเรียนพยาบาลผดุงครรภ์ กรมการแพทย์ เริ่มต้นที่โรงพยาบาลกลาง โดยอธิบดีกรมการแพทย์ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๙ หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ โดย พันโทหลวงนิิตย์ เวชชวิศิษฐ์ (นิิตย์ เปาเวทย์) ผู้เชิญ มณี สหสสานนท์ แห่งโรงพยาบาลศิริราช มาเป็นอาจารย์ผู้ปกครองกิจการได้เจริญก้าวหน้าเมื่อย้ายโรงเรียนมาอยู่ในบริเวณโรงพยาบาลหญิง

- ได้มีการส่งครูพยาบาลไปเรียนต่างประเทศ ได้ปริญญาโททางการพยาบาล จำนวน ๑๒ คน ปริญญาเอกทางการพยาบาล ๑ คน

- หน่วยงานของ M.S.A. ประเทศสหรัฐอเมริกา และ WHO ให้การสนับสนุนให้อาจารย์พยาบาลจากต่างประเทศ ๓ คนมาช่วยปรับปรุงโรงเรียนพยาบาล ซึ่งต่อมาได้ผลิตครูพยาบาลให้โรงเรียนพยาบาล

๑ คนเงินจัด ๑ ตถาวรรณ เภม พรังพงแก้ว

๑๐๑

และผดุงครรภ์ที่จังหวัดพิษณุโลก นครราชสีมา อุบลราชธานี และโรงพยาบาลในต่างจังหวัดอื่นๆ ได้ส่งนักเรียนพยาบาลมาเรียนเพื่อกลับไปเป็นพยาบาลทั้ง ๗๒ จังหวัด นักศึกษาที่จบจากโรงเรียนต่อมาได้เป็นคณบดีคณะพยาบาลหลายแห่งด้วยกัน ปัจจุบันมีผู้สำเร็จจากโรงเรียนพยาบาลกว่า ๒๐,๐๐๐ คนแล้ว

- พ.ศ. ๒๔๙๗ รัฐบาลออสเตรเลีย โดย ฯพณฯ Lord Casey ข้าหลวงใหญ่รัฐบาลออสเตรเลีย เชิญไปหาหรือด้านการแพทย์และการสาธารณสุขของประเทศ แล้วจัดรพพยาบาลจำนวน ๗๔ คับ ให้ทุกโรงพยาบาลในประเทศ ใน พ.ศ. ๒๕๐๔

- พ.ศ. ๒๔๙๖-๒๕๐๐ อธิบดีกรมการแพทย์ พ.ท. นิตย์ เวชชวิศิษฐ์ ได้เสนอความเห็นถึงนายกรัฐมนตรีให้เร่งสร้างโรงพยาบาลหญิงและโรงพยาบาลเด็ก และวิทยาลัยพยาบาลผดุงครรภ์ เพื่อให้ประชาชนทั่วประเทศมีโรงพยาบาลประจำจังหวัด เพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุข มีโอกาสได้รับบริการทั่วหน้าได้

- เนื่องจากโรงพยาบาลหญิงมีเด็กคลอดมากวันละ ๕๐ - ๗๐ คน ปีหนึ่งๆ มีเด็กคลอดที่นี้ราว ๒๐,๐๐๐ คน เด็กที่คลอดก็มีทั้งเด็กร่างกายปกติและเด็กร่างกายพิการ ทางราชการจึงเห็นความจำเป็นในการจัดตั้งโรงพยาบาลเด็กขึ้นในพื้นที่ ๒๐ ไร่ ติดกับโรงพยาบาลหญิง เพื่อศึกษาและให้บริการแก่ประชาชนวัยเด็กที่มีความสำคัญต่อชาติเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๗

๑ ดนงินนงัด ๑ ตถวรมม เสริม พังพวงแก้ว

๑๐๒

- ในปี พ.ศ. ๒๕๐๐ ประชากรเด็กเพิ่มปีละ ๓.๓ ในร้อยละ ๓๐ ของประชากรเห็นความสำคัญในการให้บริการแก่เด็กไทย โดยนอกจากการสร้างโรงพยาบาลเด็กแล้วก็สร้างสถานอนุเคราะห์เด็กที่บ้านราชวิถีขึ้นด้วย

- จำนวนแพทย์ที่มีความรู้เรื่องเด็กมีความจำเป็น โรงพยาบาลเด็กด้วยความร่วมมือของ WHO ได้จัดการอบรมแพทย์โรคเด็กขึ้นใน พ.ศ. ๒๕๐๐ เป็นการฝึกแพทย์ประจำบ้าน (Residency Training) ขึ้นในประเทศไทย ใช้เวลาเรียนติดต่อกันอีก ๓ ปี เป็นต้นมาจนปัจจุบัน

- พ.ศ. ๒๕๔๗ WHO องค์การอนามัยโลกเห็นความสำคัญของระบบการจัดเก็บข้อมูลต่างๆ จึงส่งศาสตราจารย์ ดร. ู๊ดบิวรี (Prof. Woodbury Ph.D.) ผู้เชี่ยวชาญทางการสถิติที่ปฏิบัติงานติดตามผู้ป่วยและผู้เสียชีวิต ณ เมืองฮิโรชิมา ประเทศญี่ปุ่น ภายหลังการทิ้งระเบิดปรมาณูที่ทำและติดตามทะเบียนผู้ป่วยที่ถูกแสงและมีชีวิตอยู่จนเป็นผลดีต่อทางราชการ ให้มาเป็นผู้ริเริ่มจัดการเวชเบียนผู้ป่วยขึ้นเป็นแห่งแรกที่โรงพยาบาลเด็ก โดยใช้เครื่อง IBM เป็นครั้งแรกในประเทศไทย จนเป็นแบบอย่างจนถึงปัจจุบัน โรงพยาบาลเด็กได้จัดส่งนายแพทย์ไทยไปเรียนในประเทศสหรัฐอเมริกาจนได้ปริญญาเอกทางนี้มาทำงานในประเทศ โดยเริ่มที่โรงพยาบาลรามาริบัติ

- ภายใน ๔ ปี รัฐบาลสามารถสร้างโรงพยาบาลประจำจังหวัดได้

๑ คนเงินงัด ๑ ตถาวรรณ เสนิ พริงพวงแก้ว

ครบทุกจังหวัด

- พ.ศ. ๒๔๙๗ ได้จัดตั้งสมาคมวิทยาลัยศัลยแพทย์นานาชาติแห่งประเทศไทย (International College of Surgeons -Thai) ทำให้ศัลยแพทย์ได้รู้จักการเรียนและปฏิบัติงานทางศัลยกรรมในประเทศไทยที่จะส่งศัลยแพทย์ไปศึกษาวิชาศัลยกรรมในต่างประเทศได้สะดวกยิ่งขึ้น

- ประเทศไทยเป็นสมาชิกอยู่ในสมาคม International Society of Surgery ซึ่งเป็นสมาคมศัลยกรรมที่เก่าแก่ที่สุดของโลก ทำให้ศัลยแพทย์ทั่วไปในโลกเข้าใจชีวิตการปฏิบัติงานและการฝึกอบรมศัลยแพทย์ไทยดียิ่งขึ้น

- เปิดการประชุมและสัมมนาทางวิชาการระหว่างประเทศ เริ่มขึ้นต่อเนื่องมาจนปัจจุบัน

- จัดทำหนังสือทางวิชาการเป็นนิตยสาร “เวชสารการแพทย์”

- พ.ศ. ๒๕๐๕ ได้ทำการผ่าตัดเด็กฝาแฝดไทย ได้เป็นผลสำเร็จที่เป็นแฝดสยาม (Siamese Twin) จำนวน ๕ คู่ (ในระยะเวลา ๑๐ ปี)

- ได้ทำการศึกษาฝาแฝดไทยคู่แรก นายอิน - นายจัน ผู้ใช้นามว่า Bunker อยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อ ๑๐๐ กว่าปีมาแล้ว

๑ ดนงินนังด์ ๑ ตถวรรณ เภม พริงพงงแก้ว

๑๐๔

ปัจฉิมวัย - การเป็นแพทย์เวชปฏิบัติส่วนตัว

การปฏิบัติวิชาชีพแพทย์ทั้งในภูมิภาคและในกรุงเทพฯ ที่ได้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่องมานาน ทำให้ศาสตราจารย์เสมอ พริ้งพวงแก้ว ตัดสินใจลาออกจากราชการมา เป็นแพทย์เวชปฏิบัติทั่วไปเป็นเวลา ๑๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๐๖ - ๒๕๑๖) โดยมีสำนักงานอยู่ที่เลขที่ ๑๐๓ ถนน สุขุมวิท ระหว่างซอย ๕ และซอย ๗ โดยแบ่งพื้นที่ชั้นบนให้บุตรชายที่เป็นสถาปนิกใช้เป็นสำนักงานออกแบบ ซึ่งต่อมาได้เจริญรุ่งเรืองในชื่อของ “บริษัทดีไซน์ ๑๐๓” ที่มีชื่อเสียงในปัจจุบัน และในช่วงนี้ ศาสตราจารย์เสมอ พริ้งพวงแก้ว ก็ยังได้ใช้ชีวิตในปัจฉิมวัยทำคุณประโยชน์แก่สังคมอย่างมากมาย ทั้งด้านการแพทย์ การสาธารณสุข การศึกษาและการเมือง อาทิ งานในศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย โดย

- เป็นประธานกรรมการทางวิชาการ
- จัดพิมพ์เอกสารการประชุมทางวิชาการ
- เป็นกรรมการส่งเสริมผู้บริจาคโลหิต
- เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการส่งเสริมผู้บริจาคโลหิต
- แนะนำให้แพทย์ทางโลหิตวิทยาใช้ factor จากผลิตภัณฑ์น้ำเหลืองในประเทศไทยในการรักษาโรคโลหิตออกง่ายแบบฮีโมฟีเลีย

๑ ถนนเงินงัด ๑ ต.ดาวรรณ เสม พริ้งพวงแก้ว

๑๐๕

ให้พ้นจากเชื้อโรคเอดส์ที่พบในผลิตภัณฑ์จากต่างประเทศ

ประวัติด้านการเมือง

- เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข ๒ สมัย
สมัยรัฐบาล ฯพณฯ นายสัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี
- จัดโครงสร้างใหม่ในกระทรวงสาธารณสุขและการกระจาย
อำนาจโดยความเห็นชอบของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
- จัดทำแผนสาธารณสุขแห่งชาติด้วยความร่วมมือของ WHO และ
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- พ.ศ. ๒๕๒๐ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
สมัยรัฐบาล ฯพณฯ พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เป็นนายกรัฐมนตรี
- เป็นที่ปรึกษาคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน
- เป็นสมาชิกวุฒิสภา
- เป็นประธานกรรมการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
- เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ๒ สมัย
สมัยรัฐบาล ฯพณฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี
- สร้างโรงพยาบาลประจำอำเภอ จำนวน ๖๖๐ แห่ง
- สนับสนุนหลักการ “สุขภาพดีถ้วนหน้าในปี ๒๕๔๓”

๑ ต้นเงินจัต ๑ ตถาวรณ เภม พริงพงงแก้ว

๑๐๖

(Health for all by the year 2000)

- สนับสนุนหลัก ๑๐ ประการของการสาธารณสุขมูลฐานให้
สุขภาพดีทั่วหน้าในปี ๒๕๔๓
 - เป็นกรรมการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
 - ช่วยโอนการประถมศึกษา จากกระทรวงมหาดไทย กลับมาอยู่
กระทรวงศึกษาธิการ ในสมัยรัฐบาล ฯพณฯ พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์
เป็นนายกรัฐมนตรี สมัยศาสตราจารย์ ดร. ลีปพนนท์ เกตุทัต เป็นเลขาธิการ
 - เป็นกรรมการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ
 - เป็นประธานอนุกรรมการทางสังคม
 - วางหลักการคุณภาพชีวิตของคนไทย จปฐ.
ความจำเป็นพื้นฐาน ๘ ประการ

กิจกรรมเกี่ยวกับมหาวิทยาลัย

- ลงนามในสัญญาการช่วยเหลือของรัฐบาลนิวซีแลนด์
เข้าช่วยเหลือมหาวิทยาลัยขอนแก่นในระยะเริ่มแรก
- เป็นอุปนายกสภามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- เป็นอาจารย์สอนคัลยกรรมทั่วไปแก่คณะทันตแพทยศาสตร์

๑ ถนนในจังหวัด ๑ ต.ดาวรรณ เล่ม พังทศกัณฑ์

- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๑๕ ปี
- เป็นนายกสภามหาวิทยาลัยมหิดล
 - สร้างพระไตรปิฎกแบบคอมพิวเตอร์ร่วมกับมหาวิทยาลัยมหิดล ศาสตราจารย์ประเวศ วะสี และพระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต)

เกียรติคุณ

- แพทยศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- แพทยศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สาธารณสุขศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- แพทยศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- สังคมศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยมหิดล

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

- มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก
- ทูตียจุลจอมเกล้าวิเศษ
- เหรียญอาษาภากาศชั้น ๑
- มหาวชิรมงกุฏ
- เหรียญชัยสมรภูมิ
- เหรียญราชวัลลภ

๑ ตนกึนนงัด ๑ ๗๗๗๗๗ เลม ๗งั๗งแก้ว

บุคคลดีเด่น

- พ.ศ. ๒๕๒๖ พ่อตัวอย่าง
- พ.ศ. ๒๕๓๒ เจริญ Health for All จาก W.H.O.
- พ.ศ. ๒๕๓๔ โล่ Asia Pacific Consortium as Physician Teacher Innovator
- พ.ศ. ๒๕๓๔ บุคคลดีเด่นแห่งชาติด้านพัฒนาสังคม
- พ.ศ. ๒๕๓๕ บุคคลดีเด่นด้านสาธารณสุข
- พ.ศ. ๒๕๔๐ รางวัลประกาศเกียรติคุณ “คนดีศรีสยาม” จากสมาคมอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์คอนกรีตไทย

บ้านปลายแห่งชีวิตและชีวิตครอบครัว

ศาสตราจารย์เสม พริ้งพวงแก้ว มีสุขภาพร่างกายและจิตใจที่ดีเยี่ยม ด้วยวัยใกล้ ๑๐๐ ปี ยังสามารถเดินเหินเป็นปกติและเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นต่างๆ อยู่มิได้ขาด สมรสกับคุณแฉล้ม พริ้งพวงแก้ว พยาบาลคู่ชีวิตที่อยู่ร่วมทุกข์ร่วมสุขกันมามากกว่า ๗๐ ปี (เสียชีวิตด้วยโรคมะเร็งเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๙) มีบุตรชาย ๓ คน และบุตรหญิง ๒ คน หนึ่งในนั้นคือ ชัชวาลย์ พริ้งพวงแก้ว สถาปนิกดีเด่นของสมาคมสถาปนิกสยามเจ้าของผู้ก่อตั้งบริษัทดีไซน์ ๑๐๓ ที่มีชื่อเสียง

๑ คนเงินงัด ๑ ดาวธรรม เสม พริ้งพวงแก้ว